

1891-12-16

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Generel kommentar:

For de omtalte oplysninger om

Böcklin, se Johan Rohdes brev til Emil Hannover 1891-11.

Afsendersted:

Lyngby

Modtagersted:

København

Omtalte personer:

Arnold Böcklin

Peter Hansen

William Holman Hunt

Carl Neumann

Odilon Redon

Dante Gabriel Rossetti

John Ruskin

Fritz Syberg

Jens Ferdinand Willumsen

Lauritz Zeuthen

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Hannovers flytter ind til København i løbet af de næste par dage, og Hannover glæder sig, selvom hans hustru er ked af, at skulle rejse fra landet. Han har indtelefoneret en omtale af maleren Carl Neumann til Politiken. Hannover takker for Rohdes oplysninger vedrørende Arnold Böcklins arbejdsmetode. Han er netop i begreb med selv at indhente oplysninger om Böcklin. Hannover spørger, hvorvidt Willumsen kan skaffe nogle ting af Odilon Redon. Dernæst vil Hannover gerne hurtigst muligt have nogle flere værker af Willumsen sendt til Danmark, da han forudser, at de kan give anledning til nye brydninger i næste udstilling i Den Frie. Hannover synes godt om Kunstforeningens udstilling og anerkender kvaliteterne i Sybergs udstillede selvportræt, men bryder sig ikke om farveholdningen. Peter Hansens udstillede værker afslører inspiration fra Rohde. Hannover spørger, hvad Rohde læser om Italien for tiden. Han glæder sig selv til at gense sine fotografier og bøger derfra, når han flytter ind til byen. Han har købt noget engelsk kunsthistorie, af Ruskin blandt andre, og spørger, om ikke Rohde snart vil med til England.

TRANSSKRIFTION

Kjære Rohde,

Tak for Brevet. Vi flytter Gud være lovet, takket elsket og priset ind paa Mandag eller Tirsdag, – til stor Sorg naturligvis for min Kone. I de sidste Uger er jeg bleven holdt i Fangenskab herude i Anledning af Influenzaen i Kjøbenhavn, og derved er min Appetit paa Hovedstaden bleven yderligere skærpet. Forresten: hvad skal man derinde? Havde jeg været i Byen i Aften, havde jeg skullet skrive om Marinemaler Neumann; nu kunde jeg dog nøjes med at fortælle Telefonen, at han var en daarlig Maler og derfor saare populær.¹

Tak for Underretningen om Böcklin. jeg har forresten atter afbrudt mit Arbejde for at søge at indhente nogle positive Oplysninger om Manden

hos nogle af dennes Venner. Faaer jeg
intet at vide, vil jeg skrive til
ham selv. Nu gaaer jeg blot i Frygt

[2]

for, at alt det, jeg har digtet, skal
være uoverensstemmende med
Virkeligheden.²

Troer De ikke, Willumsen ogsaa
kunde skaffe mig noget af Redon?
Det Blad, jeg saa hos Zeuthen, var
godt, skjøndt jeg finder Willumsens
nok som bekjendte Radering bedre,
fordi den er fri for Redons Rheto-
rik. Se saa snart som mulig at
faa Willumsens Arbejder hertil.
Jeg forudsætter, de er et nyt Slag
værd, og jeg vil gjerne slaa et
saadant, saa snart den fri Ud-
stilling er bleven aabnet. Over-
hovedet vil jeg gjerne have min
Anmeldelse i alt væsentligt færdig,
inden Udstillingen aabner, og jeg
haaber, De vil hjælpe til at sætte
mig i Stand dertil.

Kunstforeningens Udstilling var
mig en glædelig Overraskelse.³ Jeg
skrev en lille Notits om den i

[3]

"Politiken" og fremhævede – saa vidt
jeg husker – de samme Navne, som De
nævner som Muligheder. Jeg kan godt
se, at Sybergs Selvportræt ikke er
ubetydeligt, men jeg holder ikke af det,
fordi det er saa grænseløst uskjønt
i Farven. Peter Hansens to Landskabs-
studier var smukke, men røbede
nogen Paavirkning fra Dem.

Hvad er det, De læser om
Italien? Jeg glæder mig selv saa
meget til at gjense mine Fotogra-

fier dernedefra, jeg troer i det hele
taget, det er Fotografierne og Bøgerne
og Billederne og hvad der ellers findes
stuvet sammen i de smaa Huller
i Reventlowsgade, der lokker mig mest
til Byen. Ja og saa Vennerne
naturligvis, de tossede Venner, der
ikke kan overvinde deres Magelighed
og sætte sig op i en Jærnbanevogn
og kjøre en halv Time ud til
Lyngby.

Jeg har anskaffet en Del engelsk

[4]

Kunstlitteratur i den sidste Tid,
bl.a. af Ruskin⁴ og har faaet en
utvingelig Lyst til at komme til
England for at se noget af Rossetti,
Holman Hunt etc. Vil De med –
fra Paris?

Før Onsdag er vi næppe nogen-
lunde i Orden derinde. Men
saa haaber jeg ogsaa vi ser Dem
saa snart som muligt.

Venlig Hilsen fra min

Kone,

Deres hengivne

Emil Hannover

16.XII.91.

Lyngby

¹ Se Hannovers omtale af Carl Neumann i anledning af dennes død, Politiken 17. december 1891. I omtalen skinner brevets spydige holdning dog ikke igennem.

² Hannover udgav en afhandling om Arnold Böcklin i Tilskueren, februar-marts 1892, s. 118-134.

³ Udstillingen af elever fra Zahrtmanns skole i Kunstforeningen. Se Hannovers notits i Politiken 15. oktober 1891.

⁴ Hannover ejede ved sin død et omfattende antal værker af og om Ruskin.

25
Kjære Rolf,

Tak for Brevet. Vi flytter quist
næst lørdag, takket elsket og priset
int på mandag eller tirsdag. - til
den dag naturligvis for min kone.
I de sidste Uger er is bleven holdt i
sammenhæng herind i anledning af
influenzaen i Kjøbenhavn, og derved
er min Appetit paa Hovedstaden
bleven yderligere skærpet. Forresten:
hvad skal man derind? Hvad is
været i Byen i Aften, havde is
skulle skrive om Marinemaler
Meinmann; nu hører is dog næsten
med at fortælle Telefonen, at han
var en daarlig maler og derfor
naar populær.

Tak for Hilsningerne om Brøcklin.
is har forresten atter afskrevet mit
Arbejde for at søge at indhente
nogle positive Oplysninger om Manden
hos nogle af dennes Venner. Saa is
intet at vide, vil is skrive til
ham selv. Nu gaa is blot i tryk

for, at alt det, is har digtet, skal
være ioverensstemmende med
Virkeligheden.

Troer De ikke, Willumsen ogsaa
kunne skaffe mig noget af Reten?

Det skal, is saa hos Zeuthen, saa
galt, skjönt is finder Willumsens
nok som bekjendte Radering bedre,
fordi den er fri for Besons Rheto-
rik. De saa snart som muligt at
for Willumsens Arbejden hertis.
is fortæller, de er et nyt Slag
vært, og is vil gerne slaa et
saatant, saa snart den fri Ud-
stilling er bleven aabnet. Over-
hovedet vil is gerne have min
Anmeldelse i alt væsentligt færdig,
inden Udstillingen aabnes, og is
haaber, de vil hjælpe til at sætte
mig i Stand dertil.

Kunstforeningens Udstilling var
mig en glædelig Overraskelse. is
skrev en lille Notits om den i

"Politiken" og fremhævede - saa vilde
jeg hilsen - de samme Navne, som de
nævner som Møjligheder. Jeg kan godt
se, at Sybergs Selvpортрет ikke er
ubetydeligt, men jeg holder ikke af det,
fordi det er saa ganske løst istandsat
i farven. Peter Hansens to Landskabs-
studier var smukke, men røbede
nogen Paavirkning fra Dem.

• Hvad er det, de læser om
Italien? Jeg glæder mig selv saa
meget til at se mine Fotografier
fremmede. Jeg troer i det hele
taget, det er Fotografierne og Prøvene
og Skitserne og hvad der ellers findes
stuvet sammen i de smaa Kuffer
i Reventlawegate, der lokker mig mest
til Bogen. Ja og saa Vermerne
naturligvis, de tørrede Vermer, der
ikke kan overvinde deres Møjlighed
og sætte sig op i en jernbanevogn
og rejse en halv Time ind til
Lyngby.

Jeg har anskaffet en Del engelsk

31.

Kunstlitteratur i den sidste Tid,
bl. a. af Ruskin og har faaet en
iøvrigt Lyst til at komme til
England for at se noget af Rossetti,
Holman Hunt etc. Vil De med —
for Paris?

För Onsdag er vi næppe nogen-
lunde i Orden derinde. Men
saa haaber is ogsaa vi ser den
saa snart som muligt.

Venlig Hilsen fra min

Kone,

Der hengiver

Emil Hammar

16. XI. 91.

Lyngholm